Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo 70%

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177
PODUREDNIŠTVO
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7- Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 23.000
Letna inozemstvo Lir 35.000
Letna inozemstvo, USA dol. 28
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXV. - Štev. 37 (1770) Gorica - četrtek, 29. septembra 1983 - Trst Posamezna številka Lir 500

Pomen verouka in verske vzgoje

V četrtek 15. septembra se je odprlo novo šolsko leto. Na vseh naših šolah se je začel tudi verouk. Katehete, dušne pastirje in katehistinje zanima, kako bo letos šlo z veroukom. Kakšno bo zanimanje? Kaj bi lahko naredili, da bi to zanimanje rastlo? Marsikomu se zdijo take misli in vprašanja odveč. Pa ni tako!

Za človeka, ki je s krstom postal Kristusov učenec in član občestva verujočih, je zelo pomembno, da vzporedno z znanjem na drugih področjih poglablja svoje spoznavanje Jezusovega oznanila. Vzljubimo namreč samo tisto, se zanimamo samo za tisto, kar poznamo.

Dosledno krščansko življenje torej predpostavlja starosti in okoliščinam primerno versko znanje. Pa tega ne zahteva samo dosledno krščansko življenje, ampak že navadne potrebe vsakdanjega življenja, tudi pri tistih, ki ne živijo kot kristjani. Danes je to še bolj potrebno, ker je okolje, v katerem verni ljudje živijo, razkristjanjeno, pa tudi zato, ker je splošna izobrazba večja.

KAJ JE KATEHEZA

Kaj se godi pri verouku? pri verouku v šoli? Verouk zahteva načrtno in urejeno razlago verskih resnic in načel. Katere so resnice, ki jih Cerkev uči, in katera so načela, ki jih krščanstvo oznanja? Tako načrtno delo imenujemo kateheza.

»Kateheza je vzgoja otrok, mladine in odraslih v veri ter vsebuje predvsem organski in načrtni pouk v veri, da bi jih uvedli v polnost krščanskega življenja,« je rečeno v okrožnici Janeza Pavla II. o katehezi v našem času iz leta 979. Kateheza si torej zastavlja dva cilja: »Začetno vero hoče privesti do zrelosti ter s poglobljenim in načrtnejšim poznanjem osebe in blagovesti našega Gospoda Jezusa Kristusa oblikovati pravega Kristusovega učenca.«

V podobnem primeru kakor jo rabimo danes, kot osnovni pouk v krščanskem nauku, besedo kateheza prvič zasledimo že v pismih apostola Pavla. Beseda kateheza je pozneje postala strokovni izraz za cerkveni pouk. Tisti, ki v veri poučuje, se imenuje katehet; tisti, ki pouk sprejema, pa katehumen. Sčasoma se je razvila posebna veja bogoslovne znanosti, ki se imenuje katehetika in preučuje vse, kar je v zvezi s katehezo. Novejšega izvora je izraz »katehizirati«, ki pomeni katehitično poučevati. Od tu pride izraz »katekizem«, ki je prvotno pomenil le katehezo. Danes pa pri nas s to besedo označujemo knjige, v katerih so po določenem načrtu in v zgoščeni obliki podane in razložene osnovne resnice krščanskega nauka.

V slovenščini za pojem kateheza najpogosteje uporabljamo kar izraz verouk, ljudsko tudi krščanski nauk ali samo nauk. Je šel k nauku! Tistemu, ki verouk poučuje, vedno bolj redko pravimo veroučitelj, temveč ga imenujemo kar katehet ali katehistinja, če je ženskega spola. Za otroke, ki sodelujejo pri verouku pri župnijskih veroučnih srečanjih, sta se v Sloveniji precej razširila naziva veroukarji ali veroučenci; ko govorimo o odraslih udeležencih urejenega verskega pouka, rabimo besedo katehumeni, zlasti če se pripravljajo na prejem zakramentov, kakor na primer svetega krsta.

Zanimivo bi bilo kaj slišati o zgodovini kateheze, na primer o katehezi v srednjem veku in o tridentiski prenovi kateheze. O tem najdete daljši članek v zadnji številki »Ognjišča«.

KATEHEZNA DEJAVNOST CERKVE

Drugi vatikanski koncil je razpravljal tudi o katehetski dejavnosti Cerkve. Odlok o pastirski službi škofov naroča: »Cilj katehetskega pouka je, da bi bila z naukom razsvetljena vera res živa, zavestna in dejavna. Zato naj škofje pazijo, da se bo katehetski pouk marljivo in skrbno podajal tako otrokom kot doraščajočim, mladini in tudi odraslim«.

Pri tem se je treba držati primernega načrta in metode, ki ustreza ne le tvarini, ampak tudi značaju, sposobnostim in starosti ter življenjskim razmeram poslušalcev; dalje naj se ta pouk naslanja na sveto pismo, izročilo, bogoslužje, na učiteljstvo in življenje Cerkve. Škofje naj skrbijo tudi za to, da bodo kateheti za svojo službo primerno usposobljeni, tako da bodo temeljito poznali nauk Cerkve in se tudi teoretično in praktično naučili psiholoških zakonov in pedagoških ved.

Ob koncu pa je rečeno, da je treba sestaviti pravilnik za katehetski pouk krščanskega ljudstva, ki naj govori o temeljnih načelih in ureditvi tega pouka, kakor tudi o sestavi ustreznih knjig.

Papež Pavel VI. je leta 1975 ustanovil mednarodno katehetsko komisijo. O katehezi je spregovoril v svoji okrožnici o Evangelizaciji iz leta 1975. Odločil je, da je četrto splošno zasedanje škofovske sinode v oktobru 1977 obravnavalo katehezo, zlasti otrok in mladine. Gradivo, ki je sad debat in predlogov škofov z vsega sveta, je papež Janez Pavel II. objavil v svoji okrožnici O katehezi v našem času, ki nosi datum 16. oktobra 1979; slovenski prevod je izšel aprila 1980. Ta dokument poudarja, da je bistveni in prvenstveni predmet kateheze Kristusova skrivnost, zato mora biti usmerjena h Kristusu. Zelo prepričljivo govori o tem, da je kateheza potrebna ne samo otrokom, ampak vsem članom Cerkve. Prav tako morajo biti nosilci kateheze vsi, ne samo duhovniki, posebej pomembno vlogo ima družina.

KATEHEZA V SLOVENIJI

V Sloveniji so kljub neštetim težavam veliko naredili za katehezo. Kot zadnja je izšla veroučna knjiga za sedmi letnik. To veroučno knjigo spremlja priročnik za kateheta. Obe knjigi sta sad večletnega dela skupine katehetov, ki želi, da bi tudi pri nas imeli sodobne veroučne učbenike.

Veroučna knjiga ima uvodno besedo za starše. In tu beremo: »Vemo, dragi starši, da želite, da bi bil vaš otrok na življenje čim bolj pripravljen. K temu bo dejansko v veliki meri pripomogel tudi verouk. Pri verouku se bo vaš otrok seznanjal s temeljnimi prvinami, ki dajejo smisel njegovemu bivanju. Vse to bo tudi možna spodbuda za dozorevanje v veri. Vendar moramo poudariti, da nikakor ni zadosti, če versko vzgojo prepuščate samo duhovniku ali katehistinji. Zastonj bi se duhovnik ali katehistinja prizadevala pri verouku, če pri verski vzgoji ne bi sodelovali tudi starši. Predvsem je važno, da v svoji družini ustvarite versko ozračje, ki bo samo po sebi vodilo vašega otroka k zaželjenemu cilju.

Opozoriti vas moramo, da ste najprej vi sami vzgojitelji svojih otrok v vsakem pogledu, tudi v verskem. Vas in vaših vzgojnih posegov ne more nadomestiti nihče. Izredno je važno, da vzpostavite živo sodelovanje z duhovnikom in katehistinjo. Veroučne knjige želijo pomagati vašemu otroku, da bi si postavil dobre temelje za svoje prihodnje življenje. Vendar je tudi tukaj potrebno vaše sodelovanje. Zato je potrebno, da tudi vi vzamete večkrat v roke veroučne njige, se seznanjate z njeno vsebino in se o posameznih temah pogovorite s svojim otrokom.

Naj dobri Bog vse vaše roditeljske skrbi in prizadevanja po svoji obljubi in z močjo svoje milosti obrne v veselje. Molimo za to in ne klonimo, ker more Bog »po moči, katera deluje v nas storiti neizmerno več, ko vse, kar mi prosimo«.

Dr. Lojze Škerl

Pastirsko pismo poljskih škofov

Poljski škofje so v pastirskem pismu, ki so ga 11. septembra brali po vseh katoliških cerkvah ob 300-letnici zmage nad Turki pred Dunajem opozorili rojake na to, da danes krščanstvu ne grozi turška nevarnost kot pred 300 leti, marveč druge nevarnosti: atomska vojna, napadalni ateizem, teoretični in praktični materializem.

Papeževi dunajski dnevi

(IZVIRNO POROČILO)

EVROPSKE VEČERNICE PRIHOD SV. OČETA

V soboto 10. septembra popoldne ob treh je zopet zazvonilo po vsem Dunaju v pozdrav rimskemu škofu, sv. očetu Janezu Pavlu II. Avstrijski škofje so ga povabili in prišel je, da bi »v veri potrdil svoje brate«. Na velikem Trgu junakov ob cesarskem Hofburgu se je zbralo okrog 130.000 udeležencev katoliškega shoda. Najlepša točka tega prvega srečanja s svetim očetom je bilo postavljanje in blagoslovitev velikega spominskega križa na XIV. katoliški shod. Na velikem odru je bilo mesto za pevski zbor, za skromno papeževo spremstvo in nekaj domačih škofov; v ozadju odra pa je bila postavljena televizija, praktično več kvadratnih metrov velik televizijski zaslon, na katerem so lahko vsi tisoči iz daljave jasno videli, kaj se dogaja na odru. Ta izredna televizija je zelo koristno delovala vse dni do papeževega odhoda. Tako so lahko premnogi na tem trgu spremljali celotni potek katoliškega shoda in papeževega srečanja s številnimi skupnostmi na Dunaju.

Vsa slovesnost na tem velikem in krasnem centralnem trgu je imela naslov Evropske večernice (Europa-Vesper). Sv. oče je dal namreč razumeti, da velja njegova beseda na Dunaju vsej Evropi od Laponije na severu do Krete na jugu, od Atlantika do Urala, Avstrija pa je po svoji legi kakor srce Evrope, ki naj daje naprej življenjske impulze vsem narodom pod evropskim soncem. Tem narodom je postavil poleg sv. Benedikta za zavetnika še sveta brata Cirila in Metoda.

Zaključek večernic je bil izredno lep, že po izbiri zborov pomemben. Magnifikat so peli v treh delih trije različni zbori in to v skladbah treh skladateljev. Začeli so s svojimi krasnimi glasovi Dunajski dečki-pevci, nadaljevali so cerkveni pevci ukrajinske dunajske župnije sv. Barbare in zadnji del so končali pevci ljubljanskega stolnice. Po blagoslovu svetega očeta je vzvalovilo ploskanje, ki se je nadaljevalo še dolgo potem, ko je papež odšel z odra, saj ga je vsa množica po televiziji gledala, kako pozdravlja bolnike, predstavnike kongresnega odbora in premnoge druge, medtem pa so delavci vzidali železni križ, spomin na XIV. katoliški kongres na Dunaju.

Tedaj se je na stadionu blizu Donave že zbrala druga množica in to kar blizu 100.000 mladine, ki je pričakovala svoje stanovsko srečanje s sv. očetom. Poročila pravijo, da je ta množica v največji disciplini in z vsem spoštovanjem in s prisrčno sinovsko ljubeznijo sprejela sv. očeta; to je zopet uspeh dveletnega dela pred kongresom, ko je znala Cerkev v Avstriji tudi svoje mlade dobro pripraviti na velike dneve kongresa. Več o tem večeru je naš časopis že poročal in tako je znano, da so tudi mladi Slovenci in Hrvati dobili svojo besedo.

KONGRESNA NEDELJA V DONAUPARKU

Vsi so pričakovali, da se bo na tretji dan kongresa v nedeljo 11. septembra zgrnilo v ogromni Donaupark milijon ljudi. Vsi so tudi pričakovali, da bo kar naprej sončno vreme; a sonca ni bilo, ljudi pa le okrog 300.000. Ves nedeljski dopoldan je neusmiljeno deževalo in za televizijske gledalce je bilo zabavno gledati, kako so škofje v mitrah prihajali pred oltar z belimi dežniki v rokah. Še prej je vsa veliko množica viharno pozdravljala sv. očeta, ki se je več časa vozil v svojem »Papamobilu« po glavnih poteh; tako je mogel prav blizu pozdraviti vse udeležence, ki se niso ustrašili slabega vremena.

Med tem edinstvenim začetkom je bilo petja in igranja fanfar brez konca in kraja. Sodelovalo je več velikih zborov, največji je bil zbor združenih dunajskih cerkvenih pevcev, okrog 2.500, drugi največji zbor 150 pevcev je bil združeni nastop slovenskih cerkvenih pevcev iz celovške škofije. Naši koroški rojaki so zapeli Kimovčevo veličastno kantato »Ti si Peter skala« v slovenskem jeziku.

Govor sv. očeta med mašo je trajal 50 minut; sv. oče je navezal enkratno aventuro človeka in človeštva na nedeljsko evangeljsko priliko o izgubljenem sinu. To izvirno priliko o božjem usmiljenju in očetovstvu vedno radi poslušamo, še rajši, ko dobrohotna razlaga prihaja iz ust papeža, delavca, škofa iz nesvobodnega sveta. »Božja Očetova ljubezen je vedno večja kakor krivda, zato Evropa nazaj k Očetu, dokler je čas.«

Pri darovanju je dolga vrsta parov iz vseh avstrijskih škofij izročila sv. očetu svoja darila, predvsem praktične velike darove za misijone v Tretjem svetu. Celovška škofija je izročila velik dar za novo cerkev v zelo revnem rimskem predmestju. Sv. maša se je nadaljevala in z malo izjemami so vsi vztrajali pod dežjem na svojem mestu do konca.

Ko je ob sklepu slovesne daritve zadonela skupna zahvalna pesem po znani melodiji Hvala večnemu Bogu, se sv. oče ponovno približa mikrofonom in pravi: Še enkrat, geslo našega katoliškega shoda je: upanje živeti, dajati upanje. Mi vsi smo upali, da bo med mašo zasijalo sonce, a sonca ni bilo in vendar, mi vsi smo krščansko upanje dali premnogim po vsem svetu s to našo mogočno udeležbo pri službi božji ob takem vremenu! Vsem vam naj Bog povrne!

12. SEPT. 1683 - 12. SEPT. 1983

Na ta zgodovinski dan, ko so Poljaki z drugimi krščanskimi vojskami pred 300 leti rešili Dunaj pred Turki, je sv. oče zjutraj maševal pred osem tisoč cerniki v dunajski stolnici. Srečanje je bilo namenjeno predvsem laičnim sodelavcem v avstrijski cerkvi. Laiki imajo po zadnjem vatikanskem koncilu svoje pravice, odgovornosti in dolžnosti in tega naj se zavedajo. Zgodovinska nevarnost, ki je grozila Dunaju pred tri sto leti, se lahko zopet ponovi in to ne samo Dunaju, vsemu svetu, če se pravočasno ne reši oklepa brezboštva in podivjanega materializma. Naše katedrale in cerkve po velikih mestih ne smejo postajati muzeji, naj bodo ob nedeljah hiše molitve in veselega srečanja duhovnikov in vernikov pred Bogom-Očetom. Nazaj k Bogu, je donela papeževa mogočna beseda po dunajski stolnici, nazaj k veri očetov, dokler je čas! Sv. oče je tu izgovoril težko besedo »katastrofa«, ki da svetu grozi, če se pravočasno ne vrne na pravo pot.

Okrog enajste ure in v teku dneva še vsaj osemkrat so imeli Dunajčani priložnost na ulicah pozdravljati sv. očeta. Kmalu po enajsti se je srečal v Hofburgu z dvesto nemškimi znanstveniki in umetniki. Zelo je bilo opazno, da je prav ta izredna skupina najbolj hvaležno in najbolj dolgo pozdravila sv. očeta. Ko je prišel v glavno dvorano cesarskega dvora, je ploskanje navzočih trajalo pet minut, kar se ni zgodilo ob prihodu k nobeni drugi skupnosti. Neki časnikar je dobro zapisal, da se prav znanstveniki in umetniki najbolj zavedajo, kaj je svetu sedanji papež.

Celotni sprejem je bil že mala akademija; v začetku ni manjkalo tudi tradicionalnega dunajskega orkestra. Pri vsem elegantnem blišču velike dvorane je sv. oče tudi tukaj učil in prosil, naj človek ne zlorabi svojih talentov, svojih tehničnih uspehov sebi v pogubo; naj se vrne k Stvarniku vsega stvarstva in to pravočasno in takoj...

Sledilo je kosilo s vsemi škofi v rezidenci dunajskega kardinala Königa. Škofje naj v teh novih časih spremenijo stil svojega delovanja med verniki, naj se ne zapirajo v svoje urade, novi časi, novi ljudje, novi pastirji na vseh ravneh! Te misli je povedal škofom in jih spodbujal, da naj bolj sodelujejo z vrhovnim učiteljskim vodstvom katoliške Cerkve.

(nadaljevanje na 2. strani)

Pertini v Črni gori

Predsednik italijanske republike Pertini je v sredo 21. septembra v črnogorskem mestu Plevlji odkril spomenik padlim borcem italijanske divizije »Garibaldi«, ki je nastala po 8. septembru 1943 s spojitvijo divizij »Taurinense« in »Venezia« in se je nato borila zoper nemškega okupatorja v Črni gori ob strani Titovih partizanov do konca zadnje vojne.

Pertinija so tako v prestolnici Črne gore v Titogradu (bivša Podgorica) kot v Plevlji in Cetinju (nekdanje glavno mesto do leta 1918) zelo prijateljsko sprejeli. V zdravicah med uradno večerjo v Baru (glavno pristanišče Črne gore) je bilo rečeno, da sta Italija in Jugoslavija v Evropi edinstven primer sodelovanja na vseh področjih. Predsednik predsedstva SR Jugoslavije Špiljak je tudi omenil narodni manjšini v obeh državah, Pertini pa je poudaril pomen Jugoslavije kot neuvrščene države. Špiljak se je dotaknil tudi gospodarske krize v njegovi državi in dal zagotovilo, da bodo omejitve prehoda čez mejo odpravljene takoj, ko se bo popravil gospodarski položaj Jugoslavije.

Pertinija je spremljal na potu tudi italijanski zunanji minister Andreotti. Ta se je ponovno sestal s svojim kolegom Mojsovom ter se razgovarjal z njim o številnih mednarodnih vprašanjih. Na vrsto so prišli tudi dvostranski odnosi kot je to gospodarsko sodelovanje in trgovinska izmenjava pa tudi vprašanje zaščite slovenske manjšine v Italiji.

Poslanica italijanskih škofov

V petek 23. septembra zvečer se je zaključila XXII. izredna seja konference italijanskih škofov, ki je trajala pet dni. Ob zaključku so škofje naslovili na krajevne Cerkve posebno poslanico, v kateri se obračajo na duhovnike, diakone, redovnike, redovnice in laike ter jim sporočajo, da so imeli pri zasedanju pred očmi težke in še nerešene družbene probleme kot so delo, šola, družine in zaskrbljujoči položaj v državi.

V poslanici omenjajo sv. očeta, ki te dni (28. septembra) praznuje 25. letnico svojega škofovskega posvečenja in vabijo k molitvi zanj v trenutku, ko »ne manjkajo nerazumevanja, dostikrat zlohotna za njegovo poslanstvo«.

Škofje nadalje izražajo svojo naklonjenost duhovnikom, ki so tako zelo potrebni pri vršenju škofovske službe. »Z vami hočemo vzpostaviti čim bolj tesne stike pristne občestvenosti«.

Kar se tiče novega cerkvenega zakonika — zaradi česar so se škofje tudi zbrali na izredno zasedanje — menijo, da je ta zakonik nedvomno »vzpodbuda in pomoč pri dušnopastirskem delu naših Cerkva tako na področju evangelizacije in kateheze kot v liturgičnem in zakramentalnem življenju ter izvrševanju del ljubezni.«

■ Ministrski predsednik Craxi je v preteklem tednu obiskal nizozemsko prestolnico Den Haag in glavno mesto Zahodne Nemčije Bonn. Tako z ministrskim predsednikom Lubbersom na Nizozemskem kot z zahodnonemškim kanclerjem Kohlom je prišel do zaključka, da obstaja v Evropi kar se tiče atomske razorožitve neravnovesje v škodo Zahoda in če na konferenci v Ženevi ne bo prišlo do bistvenih novosti, bo pač treba uresničiti odločitve, ki so bile že pred časom sprejete. Po povratku v Rim je Craxi sprejel načelnika severnoameriške delegacije v Ženevi Paula Nitzeja. Slednji mu je poročal o poteku pogajanj in o možnih izgledih tamkajšnje razorožitvene konference. Nitze je obiskal tudi Vatikan.

LEV DETELA

IVAN CANKAR
v znanem dunajskem gledališču

Ivan Cankar, središčni avtor novejše slovenske literature, je preživel dokajšen del svojega razmeroma kratkega življenja v prestolnici nekdanje velike podonavske države, na cesarskem Dunaju. V slikovitem velemestu se je soočal z novimi umetniškimi in družbenimi premiki, po drugi strani pa je tu, živeč samo za literaturo, napisal nekaj ključnih del sodobnega slovenskega slovstva. Leta 1905 je tako nastala povest »Martin Kačur«, ki jo je Cankar ironično podnaslovil »življenjepis idealista«. Delo je izšlo leta 1907 z letnico 1906 pri Slovenski Matici v Ljubljani.

Skoraj osemdeset let po slovenskem prvotisku se je »Martin Kačur«, ta melanholična Cankarjeva satira in ironija o učiteljskem idealistu, ki služi svoj skromni kruh po slovenskem podeželju in se proti uradnemu vetru zavzema za humano narodno stvar, pojavil na odrskih deskah znanega dunajskega dramskega gledališča »Volkstheater«.

V Istri rojen, v Trstu živeči in na Dunaju leta 1979 z Avstrijsko državno nagrado za evropsko literaturo počaščeni italijanski pisatelj Fulvio Tomizza je Cankarjevo moralno pridigo in priliko o reformatorskem rodoljubu in človekoljubu, ki sredi ozkih družbenih in duhovnih razmer tragično propade, dovolj primerno dramatiziral. Že leta 1976 se je ta Tomizzova dramska predelava Cankarjevega »Martina Kačurja« pod naslovom »Idealist« (L'idealista) uveljavila v tržaškem italijanskem »Stalnem gledališču«.

Tomizzova nedvomna zasluga je, da je Cankarjev prozni tekst o križevem potu samotnega slovenskega naivnega človekoljuba sredi provincialne zamejenosti prelil v spretno sestavljeno slikanico iz posameznih scen o življenju za svet čudaško idealističnega človeka. Čeprav dunajska gledališka kritika pripominja, da je dramaturško gledano pri tej dramatizaciji Cankarja v glavnem ostalo »predvsem pri slikanici« (»Wochenpresse«, »Kurier«, itd.), pa je po drugi strani kritiko (»Die Presse«) in občinstvo pretresla globoka kritična ideja Cankarjevega teksta o propadu idealistov in vzponu oportunistov sredi socialnih zamračevanj.

Dunaj je Cankarjev tekst dojel kot še danes aktualno in univerzalno vizijo politično-sociooloških utesnjevanj na celotnem srednjevropskem področju. Prvič pa se je lahko tudi dosledneje soočil z zgodovinsko podobo slovenskega idejnega in čustvenega dejanja in nehanja v zadnjih obdobjih avstroogrske monarhije. Zadevno lahko zapišemo, da je uspela tako režija Petra Preisslerja kot tudi podoživeta igra Georga Trenkwitza v naslovni vlogi idealističnega bankroterja Martina Kačurja.

V dunajski uprizoritvi je Trenkwitzew Martin Kačur zaživel sredi zamejenih dogodkov in ljudi kot središčna oseba lepe simbolistično-secesijske slikanice. Vrtljivi oder pred kratkim prenovljenega dunajskega »Volkstheatra« se je za uro ali dve spremenil v presunljivi vrtiljak življenja, pretkan s preprogo melanholičnih melodij od dunajskega valčka do zateglih utrinkov iz slovenskih ljudskih pesmi. Georg Trenkwitz v naslovni vlogi »človekoljuba ob nepravem času« je ustvaril prepričljivo podobo sprva optimistično bojevitega in pozneje v vrtincih življenja vedno bolj pesimističnega, poraženega človeka sredi nekega časa in prostora. Vendar pa je po drugi strani tudi res, da je secesijsko-simbolistično naravnanost Cankarjevega pomembnega dela Italijan Tomizza realistično konkretiziral in prevečkrat premaknil s poetično-literarne Cankarjeve pevnosti na takoimenovano »realno življenjsko podlago«.

Pri psihološko pravilno dojeti konkretizaciji Kačurjevega romantično-erotičnega (Cankarjevega) zanosa do obeh ženskih protagonistk, lahkožive Minke (zaigrala jo je v Salzburgu rojena Andrea Spatzek) in nezrele in nesrečne poznejše Kačurjeve žene Tonke (igralka Dunajčanka Ingrit Seibert, ki se je že uveljavila tudi v filmu), je Tomizza prestavil tudi za Kačurja kočljiva razmerja od posebnega v običajno. Odrska varianta Cankarjevega »Martina Kačurja« je tako morda dosegla realistično prepričljivost, po drugi strani pa je prek posredniškega dejanja Cankarjevemu literarnemu zanosu bila odvzeta avtentičnost poetične večsmernosti, ki je tako značilna za Cankarjeve moške in ženske like, ki sicer velikokrat niso dovolj učinkovito konkretno zarisani, a rastejo prav zaradi tega v simbolično nadstavbo s posebnimi pomeni in nameni.

Za Dunaj in nemški kulturni krog je soočanje s Cankarjevo literarno dediščino pomembno in aktualno. Korenin »kačurstva« v Srednji Evropi tudi novi čas namreč ni odpravil. Idealisti tudi danes propadajo, medtem ko se uveljavljata oportunizem in zavratna korupcija. Cankarjeva trpka satira Slovencev seveda ne prikaže v najboljši luči. Na odru se pojavljajo in uveljavljajo surovi in neumni ljudje, omejeni »klerikalci«, »liberalci« in različni vetrogončiči, med katerimi požrtvovalni humanist in aktivist kaj hitro propade. Seveda bo kdo pristavil, da se zgodba dogaja na blatnih kolovozih prejšnjega stoletja. Toda — ali se je kljub še tako politično vehementnim odgovorom in ugovorom sodobnih narodnih upravljalcev vsa tista nekdanja zaostalost in družbeno-duhovna revščina res tako bistveno spremenila v dobrobit človeka in skupnosti?

Toda naj bo tako ali tako! Dunajski Cankarjev »Idealist« v preobleki Fulvia Tomizze je vsekakor lepa uveljavitev najboljših teženj v slovenski literaturi in v slovenski kritični misli. Dunajski »Idealist« pa je tudi potrdilo povezovalnih linij skupnega srednjeevropskega prostora med Alpami in Jadranom, lep umetniški dosežek slovensko-italijansko-avstrijskega duhovnega trikotnika, oziroma tiste narodnopovezovalne piramide, ki postaja vedno bolj značilna za današnji čas.

Voditelj Bavarske na obisku v Trstu

Na povabilo predsednika deželnega odbora Comellija se je mudil preteklo nedeljo v Trstu znani prvak Krščansko-socialne zveze in nesporni voditelj Bavarske Josef Strauss. Dopoldne je imel pogovore na sedežu deželnega odbora, pri čemer se je zavzel za ustreznejše sodelovanje med obema deželama, t. j. Bavarsko in Furlanijo-Julijsko krajino ter za večjo vlogo tržaškega pristanišča pri uvozu in izvozu iz Bavarske in ZR Nemčije. Popoldne si je Strauss ogledal pristaniške strukture Trsta in Tržiča.

Zelo zanimiva je bila tiskovna konferenca v Grljanu, na kateri je Strauss odgovarjal na razna vprašanja. Dejal je, da se vojaških spopadov nikdar ne bo dalo čisto odpraviti, da pa ne veruje v spopad v Evropi, kajti sedanji sovjetski voditelji niso tako nespametni kot svoj čas Hitler in se zavedajo tveganja takega spopada. Zahodne politike je obtožil neodločnosti. Ko je Moskva začela s postavljanjem svojih izstrelkov, bi morali to takoj storiti tudi na Zahodu in tedaj bi nihče ne protestiral. Sedaj pa je položaj neprijeten, ker gre za psihološke učinke novih jedrskih raket. Ostro je obsodil gibanja za mir, ki če že niso naravnost finansirana iz Moskve pa so vsaj vodena od filokomunističnih gibanj. Za te naivne (ali preračune) pacifiste je atomsko orožje v rokah sovjetske vojske nedotakljivo orodje napredka, v rokah Zahoda pa orodje smrti in propada, zato se sploh ne splača s temi pacifisti razgovarjati. Končno je poudaril, da bodo Nemci še naprej vztrajali na združenju obeh Nemčij in da je treba dati temu cilju prednost pred vsemi drugimi prizadevanji za popuščanje napetosti v Evropi.

Hrvaška manifestacija ob papeževem obisku na Dunaju

V času svojega bivanja na Dunaju se je sv. oče Janez Pavel II. srečal tudi s tujimi delavci in delodajalci na Platzamhofu pred hrvaško cerkvijo. Medtem ko je papež poslušal besede domačih in tujih delavcev in nato poudaril, da je treba gostujoče delavce obravnavati kot ljudi, ne pa zgolj kot delovno silo, so se pojavile številne hrvaške zastave — na veliko nevoljo jugoslovanskih uradnih krogov brez rdeče zvezde —, kakor tudi vzkliki in napisi »Hrvati so vedno zvesti papežu in Hrvaški!«, »Hrvati vselej verni!«, »Hrvaška« itd.

Dopisnik jugoslovanske agencije Tanjug je v ljubljanskem »Delu« tudi kritiziral komentatorja avstrijske televizije, ki je poudarjal le Hrvate in Slovence, čeprav da so med delavci iz Jugoslavije v večini Srbi, Bosanci in Hercegovci. Tudi papež da je bil pristranski, ker je pozdravil najprej v hrvaščini, nato v slovenščini. Tudi so smeli k njemu najprej otroci iz Hrvaške in Slovenije, ker so pač iz »katoliških« republik. Zanimivo se je izrazil v svojem nagovoru hrvaški delavec Marko Tuljić, ki je dejal, da bi rad ostal v Avstriji, ker če se vrne domov, bo tujec v svoji državi.

Cerkev na Koreji je stara 200 let

Prihodnje leto bodo korejski kristjani slovesno proslavili 200-letnico obstoja katoliške Cerkve v svoji deželi. Ta jubilej bodo praznovali pod geslom »Luč tej deželi«. S »to deželo« je mišljena vsa Koreja, »luč« pa simbolizira besede iz Janezovega evangelija in opozarja na Kristusa in njegovo poslanstvo.

Kot je sporočila »Mednarodna mirovna družba«, tiskovni organ za misijone iz Rima, je štirinajst korejskih škofov že imenovalo komisijo petih škofov, ki bodo pod predsedstvom nadškofa Victorinusa Kang-Hija Youna pripravljali vse potrebno za dostojno proslavitev tega jubileja. Pripravljalni odbor pa poudarja: »Jubilej 200-letnice vere v naši državi mora vključiti vse naše bližnje, zlasti pa tiste iz obrobnih družbenih skupin in naše državljane na severu.«

OKNO V DANAŠNJI SVET

■ Skupina demokrščanskih poslancev je 15. septembra ponovno vložila zakonski osnutek o globalni zaščiti Slovencev v Italiji. Prvi podpisnik je poslanec Piccoli, za njim pa sledijo po abecednem redu vsi demokrščanski poslanci naše dežele: Bressani, Coloni in Rebulla. Zakonski osnutek pod naslovom »Zaščita in ovrednotenje etnično-kulturnih značilnosti slovenske jezikovne skupine« je povsem enak onemu, ki ga je Krščanska demokracija vložila v prejšnji zakonodajni dobi.

■ Po obisku v Beogradu je severnoameriški podpredsednik Bush obiskal še Romunijo, Madžarsko in Avstrijo. Na Dunaju je pred odhodom izjavil, da ZDA podpirajo ljudstva vzhodnih držav v treh najpomembnejših težnjah, ki so svoboda, blagostanje in mir. Obstaja velika ločnica med Bolgarijo, Češkoslovaško in Vzhodno Nemčijo na eni ter med Romunijo in Madžarsko na drugi strani. Prve so popolnoma vezane na Sovjetsko zvezo in teptajo najbolj osnovne človečanske pravice, drugi dve pa kažeta več samostojnosti, zato ju namerava Washington kulturno, politično in gospodarsko podpreti.

■ V Zahodni Nemčiji so bile preteklo nedeljo deželne volitve v Hessenu in v svobodnem pristaniškem mestu Bremenu. V obeh je zmagala socialdemokratska stranka. V Bremenu so socialdemokrati prejeli 51,35 % glasov in osvojili 58 sedežev (pri zadnjih volitvah 49,4 % in 52), krščanski demokrati 33,1 % in 37 sedežev (31,9 % in 33), liberalci so ostali brez sedežev, stranka »zelenih« je prejela 5,3 % in 5 sedežev. V Hessnu pa so napredovali socialdemokrati od 42,8 % na 46,2 %, v sedežih od 49 na 51; krščanski demokrati so nasprotno nazadovali od 45,6 % na 39,4 % in od 52 na 44 sedežev. »Zeleni« bodo imeli 8 sedežev (+1), liberalci pa so dosegli 7,6 % in 8 sedežev. Na zadnjih volitvah so ostali praznih rok.

■ V Belgiji je v starosti 82 let umrl bivši belgijski kralj Leopold III. Na prestol je prišel leta 1934. Po porazu Belgije leta 1940 so ga Nemci zajeli in z družino internirali. V svojo državo se je lahko vrnil šele leta 1950, toda velik del prebivalstva ga je sprejel z nasprotovanjem. Očitali so mu sodelovanje z Nemci, ko je bil interniran in da se je v tem času znova poročil z žensko iz meščanskih vrst. Nastala je nevarnost državljanske vojne. Leopold III. je smatral za najbolj pametno, da se prestolu odpove v korist svojega sina Baldovina, kar je leta 1951 tudi storil.

■ Grško-melhitski patriarh Maximos V. Hakim, ki ima svoj sedež v Antiohiji v Siriji, je izjavil listu »L'Osservatore Romano«, da je vojna v Libanonu posledica hotenja tujih držav. Danes tuje čete, med njimi Palestinci, počno to, kar se je njim pred leti zgodilo v Šatili in Sabri. Tedaj je bilo pobitih nekaj stotin oseb; v teh dneh je bilo ubitih na krščanski strani okoli tisoč ljudi in kdo o tem sploh govori ali se vznemirja?

■ V New Yorku se je pričelo v torek 20. septembra 38. zasedanje Organizacije Združenih narodov. Prvič po mnogih letih je odsoten sovjetski zunanji minister Gromiko, ki je hotel s tem protestirati, da mu ni bilo dovoljeno pristati v New Yorku v sovjetskem letalu. Letošnje zasedanje vodi Panamec Jorge Illueca. V nastopnem govoru je dejal, da »je OZN edina ustanova, v kateri lahko moralni in razumni ljudje iščejo in najdejo uspešne rešitve zoper rabo sile.«

■ Severnoameriški predsednik Reagan je imel na 38. zasedanju OZN v New Yorku pomemben govor, v katerem je dal velik poudarek vprašanju razoroževanja. Izrekel je tri ponudbe na račun sovjetske vlade, ki naj bi vodile do novih globalnih omejitev v oboroževanju in krčenju števila jedrskih raket. »Vrata k sporazumu so odprta in čas je, da SZ prestopi njihov prag,« je pribil Reagan.

■ Štiri dni se je mudil na Filipinih kardinal Casaroli, kjer je predstavljal Apostolski sedež na proslavah 400 letnice prihoda jezuitskega misijonarja Matea Riccija na Kitajsko. O njem je tudi govoril na univerzi v Manili ter ob tej priložnosti prejel častni doktorat iz humanističnih ved. Casaroli je svoj obisk uporabil tudi za razgovor z domačimi škofi o zapletenih razmerah, ki vladajo na Filipinih, zlasti ker režim predsednika Marcosa preganja vsako opozicijo.

■ Čilski diktator general Pinochet je odredil, da se spusti po 12 dneh začasnega zapora na svobodo voditelj čilskih rudarjev Rodolfo Seguel, ki je bil obtožen žalitve državnega poglavarja in ogrozil trdnost države s tem, da je označil v razgovoru z nekim mehiškim časnikarjem čilski vojaški režim kot fašistično diktaturo. Iz protesta je nato Seguel v ječi začel gladovno stavko. Zanj se je osebno zavzel novi santiaški nadškof msgr. Fresno in dosegel izpustitev, kar so oblasti izrecno poudarile.

■ V starosti 67 let je v Bostonu (ZDA) umrl nadškof kardinal Humberto Medeiros, po poreklu Portugalec. V ZDA je prišel s 15 leti, postal duhovnik leta 1946, kasneje doktoriral na Gregoriani v Rimu, deloval med portugalskimi izseljenci, leta 1966 pa postal škof. Zavzemal se je zlasti za kmete in reveže. V Nürnbergu v Zahodni Nemčiji pa je umrl 80-letni kardinal Joseph Schröffer, ki je opravljal v Rimu razne službe v kurijskih uradih, leta 1967 pa je postal tajnik Kongregacije za katoliško vzgojo. Po smrti obeh kardinalov šteje kardinalski zbor 132 članov. 23 jih ima nad 80 let in zato nimajo več pravice voliti bodočega papeža.

Slomškova nedelja

Vsi verni Slovenci so bili v nedeljo 25. septembra v duhu okoli Antona Martina Slomška, prvega mariborskega škofa, resničnega apostola slovenskega ljudstva. Ob njem se navdušujemo za pravo apostolsko delo: vsakemu dobro storiti zaradi Jezusa.

1. **Potrebujemo živo vero in jasno spoznanje.** Vera ni le čustvo in ne samo slutnja in iskanje, je trdno prepričanje o Bogu, o Jezusu, o duši, večnosti in drugih razodetih resnicah. Je živ in prijateljski odnos do Boga, da sem z njim v življenjskem stiku, izpolnjujem njegove zapovedi in čim bolj iščem in izvršim božjo voljo — prav za mene. Vse to je Slomška odlikovalo, o tem pričajo vsi spisi in vse njegovo življenje. Zato ga je Bog poklical za škofa, sam pa je postal pravi apostol ljudstva. Tudi tedaj je bilo mnogo zmede. Slomšek je bil trden in jasen.

2. **Naše obzorje mora biti široko.** Značilno za našo dobo je zaprtost vase, v svojo družino in svoj krog. Po krščanskem prepričanju pa smo vsi ljudje bratje in sestre, vse človeštvo družina. Tem bolj pa ljudje enega naroda in ene države. Ta misel je prevzemala Slomška. Od tod zanimanje za vse Slovence, za njihovo delo, izobrazbo, predvsem pa za versko življenje. Zanimanje za vse kristjane, zato je ustanovil bratovščino sv. Cirila in Metoda za edinost kristjanov. Zato je ustanovil Mohorjevo družbo, da bi koristila vsem Slovencem. Slomšek nas uči prave širine.

3. **Vera mora prežemati vso kulturo.** Tudi pogani, tudi brezverni ljudje imajo lahko veliko in plemenito kulturo. Za kristjana pa je osnovne važnosti, da se na vseh področjih življenja ravna po veri. Vera se ne da zapreti v domače stene ali cerkve. Slomšek je po svojih močeh in naravnih darovih prispeval na vseh področjih, da bi ljudstvo krščansko mislilo in živelo. To je tudi naše sedanje poslanstvo.

Molimo, da bi Slomšek kaj kmalu bil deležen časti oltarja!

Papeževi dunajski dnevi

(nadaljevanje s 1. strani)

SVETI OČE MED DELAVCI

Velik trg pred cerkvijo Am Hof je bil določen za srečanje sv. očeta z delavci iz drugih držav v ponedeljek zvečer. Dejansko so bili navzoči tudi številni domači delavci, Nemci, predvsem pa mnogi voditelji raznih delavskih organizacij. Vsem je sv. oče razlagal krščanski socialni nauk in smisel človekovega dela za časno življenje, smisel dela v tujini za boljši kruh svojim dragim v domovini, smisel dela in sožitja med delavci in delodajalci.

Celotno srečanje s sv. očetom je bilo tudi tukaj v obliki bogoslužja, skupnega petja in skupne molitve in to, razumljivo v raznih jezikih, od slovenskega in hrvaškega do vietnamskega in turškega. Ob koncu je sv. oče sam hotel pozdraviti vse različne skupine delavcev gostov v njihovem domačem jeziku. Vse je dobro šlo. Ko pa pravi »sedaj pa turške delavce« mu pride na smeh in se opraviči, kako bo prestal to prvo preizkušnjo v turškem jeziku. Tudi ta pozdrav je prebral, prav ali ne, ni važno, tu se ne gleda na slovnico ampak na dobro voljo, biti vsem vse.

Dobri dve uri pred tem srečanjem z delavci-gosti je bila na istem trgu za 30.000 navzočih velika zabavna prireditev, v glavnem folklora in nastopi raznih zborov manjših skupin otrok in mladine. Čeprav je bilo na trgu zelo veliko Hrvatov, se skupno hrvaško petje cerkvenih pesmi in to še manj znanih ni ravno posrečilo.

Smolo so imeli tudi naši dunajski Slovenci; njihov tamburaški zbor je bil predzadnji na sporedu. Napovedovalec pred mikrofonom je že napovedal nastop mladih tamburašev Slovencev, ko nastane šum »sveti oče je tukaj« in bilo je takoj konec vseh nastopov. Sv. oče je res takoj prišel in ko je prenehalo prvo navdušeno ploskanje, so menda vsi pozabili, da program ni bil izpeljan. Tu je treba zapisati, da tukaj ni bilo nobene »usode« kakor dva večera prej, ko je na trgu sv. Štefana govorila Slovenka iz Sel na Koroškem. Za našimi dunajskimi tamburaši je bil še na sporedu nastop narodnih plesov iz neke nemške župnije; ti prav tako niso prišli na vrsto.

Sv. oče je še istega večera obiskal svoje poljske rojake v njihovi dunajski cerkvi in nato na trgu sv. Karla zaključil svoj dan v veliki družbi okrog 15.000 Poljakov, ki so prišli iz vseh strani sveta, da so na Dunaju pozdravili svojega rojaka, papeža, ker ga doma spomladi niso mogli. Ko se je vrnil pozno ponoči v svoje dunajsko bivališče, je zopet tam čakala množica mladine in začela s svojo podoknico in to že tretji večer.

V MARIJINEM CELJU

V torek 13. septembra je sv. oče obiskal zgodaj zjutraj dunajski hrib Kahlenberg, kjer se je pred tri sto leti odločila usoda Dunaja in se nato podal na obisk največjega Marijinega svetišča v Avstriji, v Marijino Celje. Tudi to božjo pot premnogi Primorci poznajo kakor splošno prav vsi Slovenci, saj je uradni naslov tega svetišča tudi Marija, Mati slovanskih narodov. V tej veličastni baziliki je sv. oče molil za mir v Evropi in predvsem bolnikom-duhovnikom priporočal isto dobro delo.

Zunaj na velikem trgu ga je čakala zopet množica 50.000 romarjev, med njimi veliko število Slovencev od vseh strani. Velika maša pod milim nebom z mogočnim ljudskim petjem v raznih jezikih, skupna molitev, prejemanje svetih zakramentov in nezadržno navdušenje številne mladine, vse to je v tem planinskem romarskem kraju dalo lep okvir zadnjemu dnevu papeževega obiska v Avstriji. Kronika še pove, da je sv. oče hotel prav tukaj počastiti predvsem 500 semeniščnikov in teologov. V velikem šotoru so skupno s papežem dobili kosilo-enolončnico in v najlepšem družinskem razpoloženju preživeli več ur.

POVRATEK

Še istega večera se je sv. oče preko Dunaja vrnil nazaj v Rim. Mnogi časnikarji so že drugi dan poročali svojim listom, da je bilo papeževo potovanje v Avstrijo med vsemi drugimi potovanji mogoče največje, najbolj posrečeno, tehnično do potankosti organizirano. Eno je gotovo: sveti oče je obilno sejal seme božje besede. Že v sredo po vrnitvi je izšla izredna številka časopisa L'Osservatore Romano v nemškem jeziku. Na 32 straneh navadnega časopisnega formata so med fotografijami objavljeni vsi govori, ki jih je imel sv. oče v Avstriji. Kaj pa dejansko pomeni XIV. katoliški shod za Avstrijo, to bo pokazala bodočnost.

Franc Štuhec SDB

Napotki za mladinsko pastoralo v tržaški škofiji

Od 11. do 14. septembra je bilo v Sappadi, manjšem gorskem kraju v pokrajini Belluno pod imenom »Sappada '83 — praktični napotki za mladinsko pastoralo«, srečanje vseh, ki se v tržaški škofiji s tem ukvarjajo. Škofijska komisija za mladinsko pastoralo (ŠKZMP), ki je pobudo pripravila, je zbrala vse skupine, ki se zanimajo za rast tržaške mladine v sodobnem in zrelem katoliškem duhu. In odziv je bil res zadovoljiv: 120 prisotnih, od katerih več kot 80 mladih.

Vsakoletno srečanje v Sappadi predstavlja važno tradicijo tržaške Cerkve, vsaj v zadnjih letih. Prvo izmed teh srečanj je priredil tržaški škof Bellomi leta 1979 po zborovanju »Trst: kristjani iz oči v oči«, za organizacijo naslednjih je pa poskrbela ŠKZMP, ki je bila takrat ustanovljena. Važnost teh pobud poudarja dejstvo, da je tržaški škof bil stalno prisoten pri vsaki. Letošnji izvod »Sappade« je bil toliko pomembnejši, ker je predstavljal nadaljevanje tega, kar se je začelo na Pomorski postaji letos aprila ob srečanju »Mladi '83«, ki naj bi predstavljalo nekakšno prelomnico za nadaljno življenje mladine pri nas.

Program »Sappade '83« je bil zelo enostaven. Vseboval je namreč tri glavne trenutke rasti mladega katoličana: oseba, občestvo-skupnost, poslanstvo. Ampak to kar sta želela ŠKZMP in škof sam, je bilo napraviti tako, da se vse skupine, ki delujejo v tržaški škofiji med seboj spoznajo in da skušajo s skupnim delom in medsebojnim poslušanjem zgraditi enotnost naše Cerkve. Namreč samo tako bomo lahko kristjani pričali in živeli tisto, ki nam jo Odrešenik vseh ljudi vsak dan posreduje. Potem bomo res orodje v Kristusovih rokah, kar, mislim, da je želja vsakega kristjana. Samo s požrtvovalnostjo in s prisrčnim sprejemom našega bližnjega se lahko spopolnimo in znamo odgovoriti na vprašanje bogatina: »Kaj mi manjka?«.

Udeleženci srečanja so imeli vedno polno dela. Prvi dan je bil sprejem, kateremu je sledila sv. maša, ki jo je daroval g. škof. V ponedeljek sta bili dve predavanji, in tako tudi v torek. Po vsakem predavanju, ki je služil samo kot uvod v diskusijo, so se prisotni zbirali po skupinah, kjer so vsi skupaj skušali odgovarjati na vprašanja, ki jih je bil postavil predavatelj v svojem posegu. Nato so vsi skupaj skušali orisati nekaj praktičnih smernic za rešitev posameznega pastoralnega problema.

V sredo, zadnji dan, je bilo skupno zborovanje, na katerem je lahko vsak udeleženec povedal svoje vtise. Temu so sledili zaključki g. škofa Bellomija: mladinska pastorala je namenjena vsem mladim, ampak zanjo moramo vsi skrbeti, ne pa samo mladi. Njen cilj je prijateljstvo s Kristusom in v Njem. Do tega pridemo s ponižnostjo, požrtvovalnostjo in delom mladih, staršev in vzgojiteljev na vseh področjih. Metoda mladinske pastorale mora biti oblikovalna, skupnostna in aktivna, ker mladi morajo postati odgovorne osebe, zreli nasledniki starejših rodov; istočasno pa morajo čutiti potrebo po drugih ljudeh, ki živijo okrog njih. Zato mora mlad človek živeti v okolju, ki ga sprejema, ki ga obdaja s pravo ljubeznijo; mora dobiti skupino, v kateri se bo obogatil, toda se ne sme zapreti vanjo, ker njegova naloga na svetu je rasti skupaj z drugimi brati in sestrami, med katere mora iti in med katerimi mora delovati. Kakor je Gospod poslal apostole »Pojdite in učite vse narode«, tako se moramo tudi mi vsi najprej naučiti, nato iti in učiti druge, ker s krstom smo vsi postali njegovi apostoli.

Žal je bil od Slovencev prisoten samo podpisani, in to iz različnih razlogov. To pomanjkanje slovenske sestavine je prišlo na dan na zaključnem zborovanju in sicer v posegu nekega italijanskega duhovnika. Vsi so se strinjali s tem, da bi bilo lepo, da se v bodoče spoznajo obe skupnosti vernikov tržaške škofije. Tudi če življenje slovenskih in italijanskih katoliških organizaciji in skupin poteka po vzporednih poteh, je v nekih trenutkih prav, da se vsi srečamo, se spoznamo in se skušamo obogateti z našimi različnimi kulturami in čustvi. Navsezadnje smo eni in drugi soodgovorni za napredek naše škofije in, posebno pri mlajšem rodu italijanskih katoličanov — kakor se je izkazalo na srečanju »Mladi '83« — lahko dobimo pravo vzdušje za skupno in mirno življenje vernikov obeh skupnosti. Pomislimo tudi na to, da sta v ŠKZMP prisotna skupaj s podpisanim tudi druga dva Slovenca. In to, mislim, da je dokaz te nove želje po medsebojnim sprejemanju italijanske katoliške mladine. Pot je dolga, ampak obup je največji greh in tako tudi nezaupanje.

»Sappada '83« je hotela naučiti vse udeležence kako postati božja priča na svetu, brat bratu pod varstvom skupnega Boga. Bilo bi škoda ne se potruditi za uresničitev tega božjega načrta.

Peter Močnik

Mačkolje in vojni dogodki

Vas Mačkolje je v drugi svetovni vojni mnogo pretrpela in izgubila čez 30 mož in fantov. Še posebno tragičen je bil 2. oktober 1943, ko so nemški nacisti v znani očiščevalni ofenzivi zažgali tri četrtine vasi, odnesli, kar se jim je zljubilo, in ustrahovali prebivalstvo. Spričo takšnih razmer se je skupina kakih desetih mož in fantov odpravila v zaledje, z namenom da se pridruži partizanom. Toda že naslednjega jutra 3. oktobra jih je ob prečkanju železniške proge Herpelje-Pazin pod hribom Lipnik zajela nemška patrulja in jih kmalu nato brez milosti postrelila. Njihova trupla so pozneje njihovi svojci dali prepeljati na domače pokopališče in pokopati v skupno grobnico.

Ob letošnji 40-letnici njihove ustrelitve želijo njihovi svojci postaviti na kraju samem, kjer so jih Nemci postrelili, primerno spominsko obeležje in pričakujejo podporo ostalih vaščanov v tem njihovem prizadevanju.

Župnijski svet sporoča, da bo v nedeljo 2. oktobra ob 10.30 v župni cerkvi sv. maša za vse žrtve vojne iz vasi, h kateri so toplo vabljeni vsi župljani in vaščani.

Nadškof Poggi v Bolgariji

Vatikanski nuncij za posebne naloge nadškof Luigi Poggi se je mudil v Bolgariji. Sprejel ga je bolgarski podpredsednik. Poggi mu je izročil pismo papeža Janeza Pavla II. za bolgarskega predsednika Živkova. Sogovornika sta razpravljala o možnostih kulturne izmenjave med Vatikanom in Bolgarijo. Obiska tiskovni urad Apostolskega sedeža ni posebej komentiral, o njem je poročalo le časopisje.

■ Sv. oče Janez Pavel II. je ponovno obsodil kontracepcijo (preprečevanje spočetja) kot nekaj, kar nasprotuje božji pravici. Le Bog, je dejal 50 duhovnikom, ki so ga obiskali v Castelgandolfu in so v Rimu sodelovali na seminarju o odgovornem porajanju novih življenj, sme odločati o novem življenju. Noben človek ne nastane naključno, ampak je vedno sad božje ustvarjalne ljubezni. Ni zato dovolj, da ljudem prepovedujemo kontracepcijo, ampak je treba tudi znati utemeljiti njeno odklonitev.

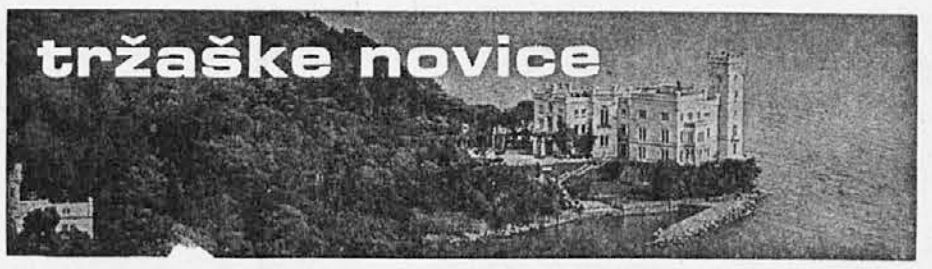

Trst ima novega župana

Trst ima spet manjšinski odbor, ki mu to pot načeljuje Franco Richetti, star 45 let, po rodu Tržačan, iz vrst DC, po zaposlitvi ravnatelj deželnega odborništva za šolstvo in kulturo. Richetti, ki je bil doslej načelnik demokrščanske svetovalske skupine v občinskem svetu, je pri glasovanju prejel 22 glasov. Zanj so glasovali vsi svetovalci nove povezave, t. j. DC, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSk ter svetovalec Tržaškega gibanja Parovel, ki pa je svoj glas utemeljil le kot osebno priznanje Richettiju ne pa kot politično podporo novemu odboru. Komunisti so glasovali za svojega kandidata, MSI in Lista za Trst pa se nista glasovanja udeležili. Iz protesta, ker je Lista prešla v opozicijo, sta dva njena svetovalca napovedala ustanovitev lastne neodvisne svetovalske skupine.

Novi občinski odbor ima 11 odbornikov in štiri namestnike. Podžupan je republikanec Pacor; slovenski socialist Darij Jagodic bo še naprej odbornik za javna dela, dr. Lokar (SSk) pa je postal odbornik za davke in takse. Prva resna preizkušnja za novi manjšinski odbor (take odbore ima Trst že skozi pet let) bo odobritev občinskega obračuna za prihodnje leto.

Pomoč tržaške škofije potresnim področjem

Ob zadnjem potresu je tržaška škofija sklenila pobratenje z župnijo Satriano di Lucania. V Trstu se je zbralo okoli 120 milijonov lir pomoči, skupina prostovoljcev pa je stalno pomagala pri obnovitvenih delih.

V nedeljo 25. septembra je tržaški škof Bellomi v spremstvu nekaterih duhovnikov in laikov iz Trsta v Satriano di Lucania odprl Dom (Casa della comunità), ki se imenuje po umrlem nadškofu Santinu. Dom bo služil za srečanja krajevne krščanske občine.

Pokrajinski svet SSk o novih odborih in gospodarski krizi

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti v Trstu je na svoji seji dne 21. septembra obravnaval krajevni politični položaj v zvezi z oblikovanjem novih odborov na tržaški občini in pokrajini, potem ko je dosedanja manjšinska koalicija med Listo za Trst in laikosocialisti, v skladu s sprejetimi obvezami ob nedavnem izglasovanju proračuna, odstopila.

SSk se je udeležila pogajanj za sestavo novih odborov in izkoristila priložnost, da je znatno izboljšala in dopolnila upravno-politični program, ki so ga predlagale druge stranke snujoče se koalicije. Njene zahteve po popravkih in dopolnilih so zadevale predvsem manjšinsko problematiko ter področje vsestranskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo v duhu Osimskih sporazumov.

Pokrajinski svet SSk je z večino ratificiral sporazum, po katerem bo stranka sodelovala v novih koalicijah z odbornikom Lokarjem na občini in Harejem na pokrajini.

V drugem delu seje je pokrajinski svet SSk preučil gospodarske razmere zlasti v luči zaskrbljivih napovedi, po katerih namerava vodstvo državnih finančnih družb v sklopu IRI občutno okrniti pomorsko gospodarstvo ter jeklarsko in kovinarsko industrijo. Uresničitev takšnih načrtov bi še bolj poglobila že itak resno krizo tržaškega gospodarstva. Pri tem bi bil še posebno prizadet Trst z jeklarskim obratom Terni v Škednju, ladjedelstvom in tovarno Velikih motorjev. Novi odpusti bi tako še povečali brezposelnost, katere obseg je že sedaj zelo zaskrbljiv.

Svet je tudi obravnaval položaj zdravstva in še posebej krajevne zdravstvene enote na Tržaškem.

Število vpisanih v srednje šole na Tržaškem

Nižje srednje šole: »Cankar«, Sv. Jakob, Trst 133 (lani 130). »Erjavec«, Rojan, Trst 73 (72). »Sv. Ciril in Metod«, Sv. Ivan, Trst 100 (110). »Kosovel«, Opčine 196 (189). »Levstik«, Prosek 126 (138). »Gruden«, Nabrežina 120 (112). Skupno 888 (887).

Višje srednje šole: Znanstveni licej »F. Prešeren« 174 (lani 178). Klasični licej »F. Prešeren« 43 (52). Trgovski zavod »Žiga Zois« 242 (261). Geometri 46 (39). Učiteljišče »A. M. Slomšek« 90 (92). Vzgojiteljice 30 (28). Poklicni zavod »Stefan« 186 (166). Skupno 811 (816).

Izjava pokrajinskega tajništva SSk za Trst

Glede na demagoška izkrivljanja, ki jih je neki član sveta poslal italijanskemu dnevniku »Il Piccolo« (nedeljska številka), pokrajinsko tajništvo jasno pribija, da je bila seja strankinega pokrajinskega sveta za 21. september redno sklicana in od nikogar izpodbijana. Razprava o tajnikovem poročilu je potekala stvarno in plodno. Za vstop v nova odbora na tržaški občini in pokrajini se je od 22 prisotnih članov izreklo dvajset (20), proti eden in eden se je vzdržal. Zato je vsako sklicevanje na neke »struje« in »spore« brez vsake osnove in po vseh znakih sodeč je namen osamljenega avtorja takšnih sporočil italijanskemu dnevniku razdvajati slovensko stranko. Kdor tako dela, se sam politično in moralno diskvalificira.

Pokrajinsko tajništvo SSk

Slovenski oktet v župnijski cerkvi v Rojanu

Slovenski oktet bo v nedeljo 9. oktobra ob 16. uri pel v župnijski cerkvi v Rojanu. Predstavil nam bo izbor skladb vokalne cerkvene literature. Del tega sporeda bo na orgle spremljal prof. Hubert Bergant.

O slovesu te slovenske vokalne skupine je bilo že mnogo napisanega. Slovenski oktet je od ustanovitve leta 1951 do danes nastopal brez prekinitve doma in v tujini. Kjerkoli je koncertiral, je žel velike uspehe. Mednarodna kritika imenuje te vrhunske predstavnike slovenske pevske kulture: »... osemčlanski vokalni orkester...«, »... zbor osmih občutljivih instrumentov...«, »... izraz vokalnega mojstrstva...« O njihovem umetniškem izvajanju pa beremo: »... vokalno pričevanje visoko kvalificiranih umetnikov...«, »... pevski praznik na visokem nivoju...«.

Zlitost, sproščenost, intonančna in ritmična brezhibnost ter mojstrska interpretacija glasbenega teksta so prvine, ki uvrščajo Slovenski oktet med najboljše vokalne komorne skupine na svetu. Pri nas v zamejstvu pa je Slovenski oktet simbol lepega petja. Po njem se zgleduje sleherna naša pevska skupina, po njegovih članih pa sleherni naš pevec.

Za nastop v Rojanu vlada veliko zanimanje ter tiha radost ob pričakovanju izjemnega umetniškega doživetja. Sodelovanje prof. Huberta Berganta samo potrjuje visoko raven te jesenske glasbene prireditve.

H. M.

Barkovlje

V nedeljo 2. oktobra bo v Barkovljah po maši ob 8. uri Marijanska procesija.

Tabor najmlajših skavtov pri Kamniku

Slovenska zamejska skavtska organizacija — tržaška veja volčičev in veveric je tudi letos organizirala za svoje najmlajše člane dva tabora v Stranjah pri Kamniku. Na velikem travniku pri reki Bistričici je 2. avgusta vse zaživelo: 110 skavtov in skavtinj je začelo postavljati svoje šotore, ki so jim postali drugi dom. Zaradi velikega števila udeležencev je vodstvo že v Trstu odločilo, da se bo program odvijal vzporedno v dveh taborih. Delovanje je bilo v taboru zelo raznoliko, saj je obsegalo vse momente skavtskega življenja.

Prvi dnevi so bili namenjeni spoznavanju kraja in njegove zgodovine. S tem v zvezi velja poudariti izredno gostoljubnost domačinov; ogledali smo si nato eno izmed najstarejših žag na vodo v Sloveniji, Plečnikovo cerkev v Stranjah, izvir Bistrice, Kamnik in njegovo okolico.

Posebnost letošnjega tabora so bili dvodnevni izmenični pohodi manjših skupin s prenočitvijo izven tabora. Naš cilj je bila Velika planina s svojimi čudovitimi naravnimi lepotami. Prišli smo v stik s pravim planšarskim življenjem, saj smo tudi prenočevali v planšarskih kočah, ki so nam jih pastirji gostoljubno dali na voljo.

Večerni taborni ognji niso navdušili samo skavtov ampak tudi vaščane, ki so se množično odzvali našim vabilom. S tem v zvezi naj omenimo sobotni taborni ogenj, ki smo ga pripravili izrecno za vaščane. Predstavili smo jim našo zamejsko stvarnost in našo skavtsko organizacijo, ob tem pa smo prepevali ob spremljavi treh kitar narodne in skavtske pesmi in seveda tudi duhovitih skečev ni manjkalo.

V nedeljo so nas kot po navadi obiskali starši in prijatelji, ki so preživeli v naravi in v prijateljskem vzdušju lep skavtski dan; zjutraj je bilo po sv. maši slovesno polaganje obljub novih članov, popoldne pa smo pripravili taborni ogenj, kateremu je prisostvovalo nad 500 ljudi. Seveda so bili poleg obiskov staršev in prijateljev za vse nas prijetno presenečenje obiski tržaškega škofa, radia Trst A, radia Opčine in tabornikov iz Slovenije.

Volčiči in veverice so se spoprijeli tudi s konkretnim življenjem v naravi, kjer so si morali sami pripraviti zasilna zavetišča in kuhati na prostem. Ko nam je nagajalo vreme, se je program odvijal v velikem šotoru t. j. pagoda, kjer smo imeli pevske vaje, vadili razne načine likovnega izražanja, preverjali naše znanje o prvi pomoči in orientaciji, kar se je nato ob lepem vremenu praktično izvajalo. Za volčiče in veverice je bil tudi športni dan izredno doživetje, saj se je lahko vsakdo izkazal v svojih športnih spretnostih.

Dnevi so hitro minevali in že je bil pred nami dan odhoda. 12. avgusta smo podrli vse taborne zgradbe, pospravili šotore in počistili travnik. Z roko v roki se je ob pesmi slovesa orosilo marsikatero oko ob spominu na nepozabne trenutke, ki smo jih skupaj preživeli. Otožnost pa se je kmalu prelila v veselo razpoloženje, ki nas je spremljalo do doma.

Z GORIŠKEGA

Jazbine

Danes poznajo našo vas in še bolj našo cerkev že številni ljudje. Nekatere kliče k nam dobro briško vino, ki ga tudi letos ne bo zmanjkalo, saj so trte dobro obrodile in septembrsko sonce je grozdje napolnilo s sladkorjem. Zato bo letina ne samo dovolj bogata, temveč tudi kakovostno dobra.

Drugi pa poznajo našo cerkvico, ker je na tako romantičnem kraju in je posvečena Mariji Pomočnici, da radi k njej poromajo.

Preteklo nedeljo pa smo v naši cerkvi pozdravili novega župnega upravitelja g. Ambroža Kodeljo. Na cerkvenih vratih ga je sprejel zastopnik župnijskega pastoralnega sveta Zorko Prinčič in mu izročil ključe, da bo skrbel tudi za gospodarske zadeve cerkve. Pred oltarjem ga je v imenu jazbinskega občestva v lepo vezani besedi pozdravila Orieta Skok: »Bili ste ljubitelj gorskih planin, zdaj pa buditelj briških nižin.«

Med mašo je pel domači cerkveni zbor, ki poje vsako nedeljo. Čeprav je namreč naša vas majhna, imamo svoj cerkveni pevski zbor, ki ga vodi Zdravko Klanjšček, naš rojak. Pri pridigi je g. Ambrož pozdravil vse vernike in se jim zahvalil za lep sprejem. Po maši se je Mario Klanjšček zahvalil dosedanjemu župnemu upravitelju dr. K. Humarju, nakar je bilo zunaj cerkve v prijetni senci srečanje med Jazbinci in novim župnikom ob kozarcu našega vinca in ob prigrizku. Prav dolgo so se ljudje ustavili v prijetnem razgovoru in medsebojnem spoznavanju.

Za zaključek naj povemo še, da smo ravno preteklo nedeljo dobili tudi električno zvonjenje in uro v cerkvenem zvoniku: uro, da nam bo govorila, kako vse mine, zlasti kako mine vse dobro, zvonjenje pa nas bo klicalo k molitvi trikrat na dan. Upajmo, da bomo Jazbinci res molili, saj nas do sedaj zvonovi niso k temu klicali.

Uro je oskrbela občinska uprava v Števerjanu, električno zvonjenje pa cerkveno občestvo na Jazbinah.

Stavka goriškega avtobusnega podjetja APT

Nedavno so sindikati avtobusnega pokrajinskega podjetja za prevoze APT izvedli stavko, ki je težko prizadela delavce in dijake, ki se poslužujejo javnih prevoznih sredstev. Stavka je bila speljana tako, da so proge sicer redno obratovale v jutranjih urah in da so ljudje nemoteno prispeli na svoja mesta, povratne vožnje pa ni bilo ali pa se je močno zakasnila. Tudi tokrat so torej delavci in dijaki postali žrtev sindikalnega boja z vodstvom podjetja.

Na izredni seji, ki je bila v soboto 17. septembra na sedežu goriške pokrajine med načelniki svetovalskih skupin in predstavniki upravnega odbora podjetja APT (seje se je udeležil tudi svetovalec in načelnik svetovalske skupine SSk na pokrajini dr. M. Špacapan) je predsednik upravnega odbora Marino poročal, kako so potekale razprave med njimi in sindikati. Iz poročila je bilo razvidno, da pravzaprav ni bilo nobenega razloga za stavko, saj je bilo podjetje pripravljeno zadostiti vsem zahtevam. In dejansko so sindikati obljubili, da stavke ne bodo izpeljali — potem pa so na svojo roko čez noč sklep spremenili in napovedali ter izvedli nove prekinitve dela.

Tako neodgovorno početje v trenutku posebne krize v naših krajih so seveda ožigosali predstavniki vseh političnih sil, ki so bile prisotne na pokrajinski seji. Sklenili so, da poverijo upravnemu odboru podjetja mandat, da v primeru novih stavk postopa z vsemi razpoložljivimi sredstvi (tudi s prisilnim vpoklicom na delavno mesto).

Upajmo, da bo na ta način onemogočena stavka, ki zelo prizadeva mnoge Slovence, ki hodijo na delo ali v šolo v Tržič in Gorico. Zanimivo je, kako so sindikati, ki sicer ščitijo interese delavskega razreda v tem primeru storili slabo uslugo prav delavcem in njihovim družinam: to je ponoven dokaz, kam lahko pripelje demagoško in ozko zadržanje in kako tudi v sindikalnem gibanju interesi nekaterih prevladajo nad vsemi ostalimi.

Lonjer - Katinara

V otroški vrtec v Lonjerju prihajajo otroci iz Lonjerja, Podlonjerja in Katinare, a s poukom še niso začeli, ker je vrtec zaprt zaradi preurejevalnih del, ki ne bodo še tako hitro končana.

Za ta vrtec pripravljajo sedaj telovadnico osnovne šole na Katinari. S to »rešitvijo« bodo seveda vsi prikrajšani.

Tistim, ki morejo razumeti

V slovenski javnosti tostran in onstran državne meje je zbudil presenečenje in negodovanje članek, ki ga je objavil turinski dnevnik »La Stampa« dne 8. septembra 1983. V članku je podan razgovor, ki ga je neki časnikar imel z goriškim nadškofom Bommarcom, županom dr. Scaranom in še z nekaterimi drugimi osebami. Člankarja zanima življenje v Gorici, ki jo je neka statistika postavila na deseto mesto med tistimi mesti v Italiji, kjer da je najvišji življenjski standard. Odgovori vprašanih izvenijo precej pesimistično če jih je časnikar prav razumel. Nekateri so se spustili tudi v politično razpravo. Tako se je g. nadškof nepovoljno izrazil o Osimskih sporazumih. Posebno ta njegova izjava, če je avtentična, je zbudila nevoljo med slovenskimi ljudmi, nevoljo, ki o njej pričata članek v »Novem listu« z dne 15. sept. in v »Primorskem dnevniku« z dne 21. septembra. Dejstvo je, da slične izjave, kot jih je zaslediti v obmenjenem članku dnevnika »La Stampa«, delajo slabo kri tu na meji. Glede tega smo v »Katoliškem glasu« že dne 23. junija t. l. zapisali:

»Pred dvajsetimi leti je umrl papež Janez XXIII., ki je malo pred smrtjo izdal okrožnico »Pacem in terris«. Mir na zemlji želimo tudi za naše obmejne kraje, kjer so se po tolikih bridkih izkušnjah duhovi le nekoliko pomirili, kjer smo začeli živeti v nekem medsebojnem mirnem sožitju Slovenci, Italijani, Furlani, komunisti, demokristjani, socialisti, republikanci in drugi. Tudi znotraj Cerkve so zadnji škofje, Cocolin v Gorici, Bellomi v Trstu, Battisti v Vidmu doprinesli svoj delež k pomirjenju in sožitju.

Zaradi tega naj vsi odgovorni, od državnih oblasti do političnih dejavnikov in cerkvenih knezov, vsak po svoje pomagajo, da se znova ne zamaje Pax in terris — Mir na zemlji v Julijski krajini.«

»Kdor more razumeti, naj razume« (Mt 19, 12).

S seje občinskega sveta v Gorici

V ponedeljek 26. septembra je bila prva jesenska seja goriškega občinskega sveta. Na njej je župan Scarano najprej poročal o obisku predsednika republike Pertinija, ki bo v Gorici v torek 4. oktobra. Državni poglavar bo med drugim obiskal goriško prefekturo, nato pa bo na občini sprejem za občinski svet in druge goste in predstavnike oblasti ter javnega življenja. Goriški župan bo Pertiniju izrekel dobrodošlico v imenu mesta ter s tem opozoril na glavne probleme Goriške sploh.

V soboto 1. oktobra pa bo na občini obisk ameriškega veleposlanika v Rimu Raaba, ki bo prav tako lahko pobliže spoznal goriške probleme. Sestal se bo z odborom in svetovalci.

Na dnevnem redu so bile nato razne interpelacije. Skupina demokrščanskih svetovalcev je predložila pismeno interpelacijo v zvezi s pisanjem turinskega dnevnika »La Stampa«, kjer v intervjuju med drugim odgovarjata goriški nadškof p. Bommarco ter župan Scarano. Ker iz vseh objavljenih izjav diha neka čudna in povsem anahronistična ter nezgodovinska podoba Gorice, zahtevajo omenjeni svetovalci županova pojasnila.

Po objasnitvi interpelacije s strani inž. N. Fornasirja je nato o isti problematiki spregovoril misovec Coana, ki se je strinjal zlasti z nadškofovimi izjavami (o »krivici« Osimskih sporazumov itd.). Svetovalec SSk Bratuž je v svojem posegu podprl dokument demokrščanskih svetovalcev, saj mora Gorica tudi navzven ohraniti svojo pravo podobo obmejnega mesta in stičišča za sodelovanje med narodi. Obžaloval je tudi neprimerne nadškofove izjave, ki niso izraz naše stvarnosti in jih zlasti goriška Cerkev ne more osvojiti. Nato je spregovoril socialist Waltritsch, ki je tudi izrekel začudenje nad stališčem goriškega nadškofa, ki je čisto drugačno od njegovega pokojnega predhodnika. Dodal je še, da to kaže nek nevaren skok za dobrih dvajset let nazaj. Tudi komunist Mermolja je podčrtal nekatere napačne slike o današnji vlogi Gorice.

Župan dr. Scarano je na koncu vseh teh intervencij podal stališče v zvezi s pisanjem turinskega dnevnika. Bolj se je seveda zaustavil ob obrazložitvi lastnih izjav, ki pa v bistvu pozitivno ocenjujejo sedanjo obmejno odprtost in duh sodelovanja. Kar zadeva druge izjave, jasno niso spadale v županovo pristojnost. Prav ob koncu seje je župan še sporočil, da je nadškof poslal turinskemu dnevniku pismo v zvezi z intervjujem.

V nadaljevanju seje je bilo na vrsti veliko drugih vprašanj, v glavnem redne uprave. Med drugim pa je občinski svet glasoval tudi o predlogu za pobratenje s sardinskim mestom Sassari, za kar je tudi ta občina zainteresirana. Svetovalec Bratuž je s tem v zvezi tudi predlagal, da bi goriška občina navezala podobne stike tudi s kako bližjo upravo, zlasti iz republike Slovenije. Predsedujoči podžupan Del Ben se je s tem predlogom strinjal. Sklep o pobratenju s sardinskim mestom je bil nato soglasno sprejet.

Sovodnje

Občinska seja. Bila je v torek 20. septembra. Pred uradnim začetkom je spregovoril prof. Aldo Rupel in se zahvalil za vsestransko pomoč, ki so jo nudili domačini in občinska uprava ob zletu tabornikov Modrega vala. Ob tej priložnosti je podaril knjigo in plaketo. Dal je tudi nekaj nasvetov za uporabo telovadnice.

Sledila je odobritev odborovih sklepov, med njimi glede dodatnih stroškov, ki zadevajo namestitev centralne kurjave na Vrhu. Odobren je bil prispevek 800.000 lir za spomenik na Peči. Svetovalec SSk Remo Devetak je ob tem opozoril na neko nedoslednost: občinski odbor je ne da bi prej zadevo predložil svetu kar na občinski deski objavil sklep, da se izplača vodovodnemu konzorciju CAFO vsoto čez 9 milijonov za kritje primanjkljaja. Podžupan Klemše v pojasnilu ni bil prepričljiv.

Nato so prisotni spremenili tisti del proračuna za leto 1983, ki se nanaša na razna finansiranja javnih del po zakonu Bucalossi. V tej spremembi je predvidena vsota za odkup neke hiše v Sovodnjah, katere nakup je bil na seji tudi odobren.

Z odobritvijo druge variante za izgraditev telovadnice se je končno zaključila celotna faza pri tem objektu. Zadnji izračun ve povedati, da stane telovadnica 745 milijonov lir. Pri tej točki se je oglasil tudi svetovalec SSk Branko Černic in zahteval, da se v zvezi nepravilno napravljenih del s strani podjetja CESIA, ki je telovadnico gradilo in zašlo v tečaj, pregleda dokumentacijo in ugotovi, kar je bilo narejenega nàpak in se to ne sme izplačati.

Občinski svet je pri tajnem glasovanju (za 9, 4 bele glasovnice in ena neveljavna) poveril arh. Codellio za uradno lotizacijo načrta cone C/4 v Gabrjah. B. Černic se je ob tem zanimal, na kakšni podlagi so bila do danes izdana zazidalna dovoljenja, katere hiše so že dozidane in ljudje v njih že stanujejo, a podžupan Klemše ni znal dati točnega odgovora, župan Primožič pa je dodal, da se razlastitve lahko vedno izvedejo.

Službo za pomoč ostarelim v občini je svet poveril Nerini Ulian por. Florenin. Začetek službe je 3. oktobra in sicer 12 ur tedensko. Ta poskusna doba bo trajala tri mesece, po novem letu pa bo občinska uprava na podlagi pridobljenih izkušenj to službo podaljšala. V zvezi s tem je B. Černic izrazil svoje zadovoljstvo, da je do tega prišlo, saj je to službo že večkrat predlagal, pokritiziral pa je ožji odbor, da ne objavlja svojih obvestil v vseh slovenskih časopisih. Naj se to ne ponovi več! Tudi je hotel vedeti, kakšno bo nadzorstvo nad to službo in kakšen bo njen nadaljnji program. Do sedaj je vse moral opraviti sam. Prav je, da se k sodelovanju pritegne tudi manjšino.

Preureditev županstva stane 19 milijonov lir. V debati je bilo govora zlasti o preureditvi uradov občinskih uslužbencev, ki so postali pretesni in o novem urniku. Dela za ureditev pokopališč v Sovodnjah in na Peči je prevzelo zidarsko podjetje Dominik Grilj z Vrha, ki se je edino odzvalo na ponudbo. Stroški bodo 13,5 milijona lir.

Na koncu seje je Remo Devetak od SSk opozoril v zvezi z odprtjem spomenika na Peči na netočno pisanje »Primorskega dnevnika« o prisotnosti oz. odsotnosti predstavnikov SSk. Dejal je: časnikar ali dopisnik je spregledal, da so bili navzoči od SSk načelnik svetovalske skupine v občinskem svetu Remo Devetak, podpredsednik SSk za goriško pokrajino Branko Černic in tajnik sovodenjske sekcije SSk Benjamin Černic. V debati, ki je sledila, so se nekateri večinski svetovalci, zlasti pa župan Primožič postavili na stališče, da ni bilo dovolj, da so bili prisotni, ampak da bi se morali javiti ali njemu ali kaki drugi osebi iz pripravljalnega odbora in povedati, da so prišli na prireditev kot zastopniki SSk.

V Podgori bo v nedeljo 2. oktobra

PRAZNOVANJE ROŽNOVENSKE MATERE BOŽJE

Ob 14. uri molitev rožnega venca; sledi **procesija** s kipom Fatimske Matere božje; po povratku v cerkev **govor** msgr. Ivana Kretiča iz Devina, poljub svetinje, darovanje in blagoslov. Po slovesnosti v cerkvi se začne

PRAZNIK ŠTRUKLJEV

združen s srečolovom za misijone. Pri procesiji in na prireditvi bo sodelovala godba na pihala iz Nabrežine. - Vabljeni!

Zaključek slovesnosti na Barbani

Več tisoč ljudi je prišlo preteklo nedeljo na Barbano, da prisostvujejo zaključku jubilejnega leta ob 1400 letnici nastanka te priljubljene božje poti.

Vso slovesnost je vodil ob navzočnosti goriškega nadškofa Bommarca kot papežev delegat nadškof Virgilio Noé, tajnik Kongregacije za bogočastje. Navzoči so bili poleg drugih cerkvenih dostojanstvenikov tudi važni predstavniki civilnih oblasti kot goriški prefekt, goriški poslanec Rebulla, gradeški župan Marocco in deželni odbornik Brancati. Pri slovesni maši so peli »I ciantors« iz Ločnika. Goriški nadškof je poleg uvodnih besed prebral tudi poslanico, ki jo je v imenu papeža poslal kardinal Casaroli in v kateri se pridružuje slavju na Barbani.

■ Poslanska zbornica v Rimu je z večino glasov odvzela poslanski mandat Toniju Negriju, ki je obtožen podpiranja terorizma in je bil v preiskovalnem zaporu do izvolitve za poslanca na listi radikalne stranke. Proti ponovni aretaciji so glasovali poslanci dveh skrajno levičarskih strank Proletarske enotnosti in Proletarske demokracije, vzdržali so se komunisti in socialisti, radikalci pa so bili pri glasovanju odsotni. Tonija Negrija lahko sedaj ponovno aretirajo, a mož se je pravočasno spravil na varno. Kje se trenutno nahaja, je zavito v skrivnost.

Važno pastoralno srečanje

Tako župnijski sveti kot župnijski pastoralni odbori so vabljeni na sestanek, ki bo v soboto 1. oktobra ob 15.30 v Fogarjevi dvorani (staro semenišče, vhod s Corso Verdi). G. nadškof bo ob sodelovanju ravnateljev škofijskih pastoralnih svetov predstavil novi pastoralni načrt za leto 1983/84. Želeti je, da bi bili tudi slovenski zastopniki prisotni v čim večjem številu.

OBVESTILA

Na Pečah v dolini Glinščice bo v nedeljo 2. oktobra ob 15. uri sv. maša in obenem priložnost za ogled slik, ki prikazujejo obnovitvena dela. Odprtje te razstave bo v soboto 1. oktobra ob 11. uri. Odprta bo cel oktober in november.

Mesečna maša za edinost bo v Trstu (Marijin dom, ul. Risorta 3) v ponedeljek 3. oktobra ob 17.30. Sledi razgovor ob diapozitivih o skorajšnjem svetoletnem romanju v Rim ob razglasitvi med svetnike bl. p. Leopolda Mandića.

SSG iz Trsta skupaj z Zvezo slov. katol. prosvete in Zvezo slov. kult. društev vabi k vpisu abonmaja za sezono 1983/84. Predstave v abonmaju se bodo odvijale v Kulturnem domu, izven abonmaja pa v Katoliškem domu. Vpisovanje abonentov pri blagajni goriškega Kulturnega doma, ul. Brass, tel. 33288, vsak delavnik razen sobote, in sicer od 12. do 15. ure.

Mesečna maša in molitvena ura za duhovne poklice bo v kapeli p. Leopolda pri Domju vsak prvi četrtek v mesecu. Začeli bomo v četrtek 6. oktobra ob 17. uri.

Udeleženkam tridnevnih duhovnih vaj v »Le Beatitudini«, ki se bodo vršile od torka 4. oktobra zjutraj do četrtka istega tedna zvečer, sporočamo, da vozita iz mesta v bližino Doma dva avtobusa; avtobus štev. 3 in 4. Avtobus štev. 3 vozi z železniške postaje vsako uro, avtobus št. 4 pa s trga Oberdan vsakih 20 minut. Peljete se proti Opčinam. Ko se boste pripeljali do kamnoloma Facanoni, prosite šoferja, naj ustavi na ovinku pri odcepu ceste, ki vodi v »Le Beatitudini«. Od tam je še kakih 200 m peš. Duhovne vaje se bodo pričele točno ob 9. uri. Zato pridite malo prej.

■ Predsednik italijanske republike Pertini je v nedeljo 25. septembra dopolnil 87 let življenja. Dan je preživel z ženo v svojem stanovanju na trgu Fontana di Trevi, na predvečer pa je z njo večerjal v eni rimskih gostiln. Dan pred svojim rojstnim dnevom je prejel na stotine voščilnih pisem in telegramov tako iz Italije kot inozemstva.

DAROVI

Za Alojzijevišče: Boris in Igor v spomin nonota Ivana Vetriha in ob rojstnem dnevu none Angele in nonota Stankota 10.000 lir.

Za Pastirčka: Ivanka Zavadlav v spomin Igorja Zavadlav 10.000 lir.

Za Našo pot: N. N., Ronke 10.000 lir.

Za elektrifikacijo zvonov na Vrhu: N. N., Foljan 10.000 lir.

Za župnijsko dvorano v Nabrežini: Nabrežinska hranilnica in posojil. 2.000.000; Ani, Vera in Zdravko Caharija v spomin dr. Logarja 30.000; N. N. v isti namen 30.000; nabirka IV. nedelje v septembru 137.300; S. Tommasini 10.000; M. 5.000; Olga Šavli 25.000; N. N., Sesljan 40.000; Gruden 5.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: N. N. ob Marijanskem shodu na Opčinah 81.000; Danila Žerjal-Levstik v spomin na mamo ob obletnici smrti ter bratranca Frančkota 50.000; N. N. v spomin na drago sestro in nečaka v Nemčiji ter drugih sotrpinov 50.000; družina Ravbar v spomin na Dušana 50.000; Marija in Tončka Sosič v spomin na pokojne starše, brate in sestre 50.000; Pierina in Danica Brišček v spomin na starše 50.000; družina Padovan ob krstu male Klare 20.000; Angela Škerlavaj 10.000; Marija Berce-Kralj 5.000; razni 6.000 lir.

Dr. M. K., Trst: za svetišče na Sv. gori 200.000 in za cerkev v Novi Gorici 100.000 lir.

Za Šentjakobsko kult. društvo v Trstu: N. N. 50.000; Rozina Abram 100.000; družina Josip Stoper ob smrti tete Emilije Stoper 20.000; Lojze Debelis 10.000 lir.

Za Svetoivanski cerkveni zbor v Trstu: v spomin Ivana Vatta darujeta sestra Justina Negode 15.000 in Marija Škerlj vd. Godina 20.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: Marija Stopar, Trst 20.000; N. N., Katinara (za Marijin kip) 20.000; A. K., Trst 10.000; Dora Bongardi, Trst 10.000; N. N., Trst 10.000; Jožica Corva, Trst (za Marijin kip) 10.000; Marija Germek, Trst 5.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: prijatelji iz Ricmanj ob obletnici smrti Vide Hrvatič 50.000; Bernarda Kuret, Ricmanje v spomin na pok. sestro Vido 15.000; Gabrijela iz Rojana 10.000; družina Delak, Ricmanje 5.000 lir.

Za kočo sv. Jožefa v Žabnicah: Meri Melcer, Sovodnje 20.000 lir.

Za lačne po svetu: družina iz Jamelj namesto cvetja na grob Pepita Mervic iz Pevme 15.000; N. N., Sovodnje 100.000; N. N., Opčine 10.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Ludvik Čevdek in Lojzka Sosič namesto cvetja na grob Natalije Petejan iz Sovodenj 100.000.

Popravljamo. Med objavljenimi darovi v prejšnji številki našega lista je treba brati: »Ob *stoti* obletnici rojstva p. Antona Prešerna...« namesto »Ob obletnici rojstva...«

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Radio Trst A

Spored od 2. do 8. oktobra 1983

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Jurček«. 11.00 Melodije od včeraj in danes. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Počitnice... počitnice. 14.10 Nediški zvon. 14.40 Šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Beseda ni konj. Gost v studiu: Martin Jevnikar. 10.10 Verdijeve in Wagnerjeve obletnice. 11.30 Beležka. 12.00 Kralj (Atilij) v New Yorku. 13.20 Gospodarska problematika. 14.10 C. Kosmač: »Balada o trobenti in oblaku«. 15.00 Šport. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Pianistka Tea Košuta in Komorni orkester RTV Ljubljana. 18.00 Pod Matajurjan. 18.30 Glasba Latinske Amerike.

Torek: 8.10 Iz očetove beležnice. 10.10 Verdijeve in Wagnerjeve obletnice. 11.30 Beležka. 12.00 »Ena bolha me grize«. 14.10 Naš jezik. 15.05 Mladi mladim. 16.00 Od Milj do Devina. 16.30 Tja in nazaj. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Glasbena kronika s Hrvaškega. 18.00 Marko Sosič: »Noč je legla na njene krvave oči«.

Sreda: 8.10 Od Milj do Devina. 10.10 Verdijeve in Wagnerjeve obletnice. 10.55 Dve klavirski sonati. 11.30 Beležka. 12.00 Človek, kam hitiš? 13.20 Mešani zbor Rupa-Peč. 14.10 Ciril Kosmač: »Balada o trobenti in oblaku«. 16.00 »Ko trkam na nebesna vrata...« 16.30 Tja in nazaj. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Oboist Branko Mihanović in pianist Ranko Filjak. 18.00 Naključja med literaturo in fantastiko.

Četrtek: 8.10 Beseda ni konj. Gostja v studiu: Mira Sardoč. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Beležka. 12.00 Natečaji slovenskih popevk v začetku stoletja. 14.10 Otroški kotiček: »To je pa laž!« 14.30 Naš jezik. 16.00 Na goriškem valu. 16.30 Tja in nazaj. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Portret skladatelja Vinka Globokarja. 18.00 Iz dnevnika Angela Kukanja. 18.30 Glasba Latinske Amerike.

Petek: 8.10 Na goriškem valu. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Beležka. 12.00 Sestanek ob dvanajstih. 13.20 Dogodki in problemi. 14.10 Ciril Kosmač: »Balada o trobenti in oblaku«. 16.00 Trim za vsakogar. 16.30 Tja in nazaj. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Glasbena ura v gledališču »France Prešeren« v Boljuncu. 18.00 Kulturni dogodki. 18.25 Imena naših vasi. 18.30 Nabožna glasba.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 8.35 Imena naših vasi. 10.10 Koncert simfoničnega orkestra RAI iz Turina. 11.45 Beležka. 12.00 »Glas od Rezije«. 14.10 Otroški kotiček: »Zakajček in Vseved«. 14.30 Naš jezik. 14.35 Naš dobri stari radio. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Koroški akademski oktet. 18.00 Marija Petaros: »V Bregu nekoč in danes«.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. Franc Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

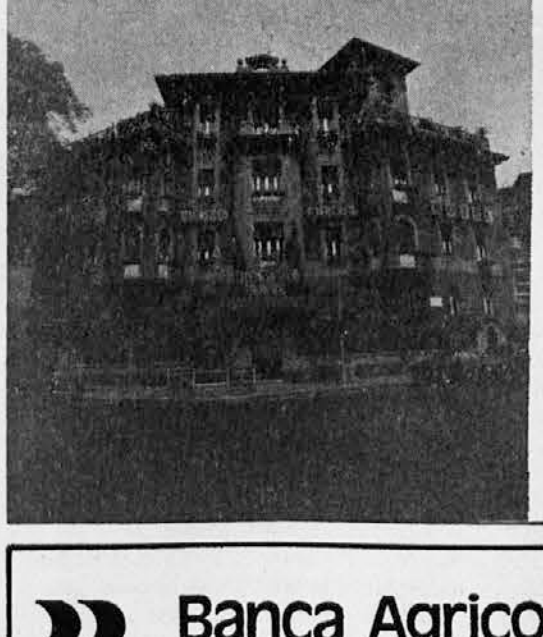

SLOVENSKI HOTEL
»B L E D«
v RIMU - ROMA

Lastnik :
LEVSTIK VINKO

Hotel «BLED»
Via S. Croce in Gerusalemme 40
00185 ROMA
Tel. (06) 777102 - 7579941
Telex 620196

Banca Agricola Gorizia c.r.ag.l.
Kmečka banka Gorica v.z.zo.j.

skupno z ostalimi članicami Deželnega konzorcija ljudskih bank

VAM NE NUDI SAMO DENARJA!

GORICA, KORZO VERDI 51, TEL. 84206/7 — TELEX 460412 AGRBAN